

Školy a školská zařízení 2023/24

Analytická část

4. Konzervatoře

Obsah:

Shrnutí.....	2
Analýza	3

Shrnutí

V konzervatořích se ve školním roce 2023/24 vzdělávalo celkem **3 812 žáků**, a sice na 18 školách. Téměř čtyři pětiny žáků se vzdělávaly ve školách veřejného zřizovatele (79,0 %), zbytek ve školách soukromých (14,7 %) a církevních (6,2 %). Celkem 85,4 % žáků navštěvovalo šestiletý program vzdělávání a 14,6 % osmiletý. Od školního roku 2017/18 do školního roku 2020/2021 počet žáků konzervatoří rostl (celkově o 2,6 %), poslední tři školní roky naopak klesá (celkem se snížil o 2,3 %). Podíl dívek mezi žáky konzervatoří se v posledních deseti letech pohybuje mezi 60 a 65 %, ve školním roce 2023/24 činil 64,3 %.

Učitelé v konzervatořích v uplynulém školním roce působili na 1 084,1 plného pracovního úvazku. Na jednoho učitele (resp. na jeden plný úvazek učitele) připadalo v průměru 3,5 žáka. Pokud se jedná o genderové složení, v konzervatořích byl podíl žen a mužů mezi pedagogy relativně vyrovnaný – ve školním roce 2023/24 tvořily ženy 50,6 % všech plných pracovních úvazků učitelů. Ve srovnání s tím připomeňme, že ve středních školách patřily ženám tři pětiny plných pracovních úvazků.

Velká část žáků se ve školním roce 2023/24 vzdělávala na **pražských konzervatořích** (45,4 %) a větší než desetinový podíl žáků najdeme též v konzervatořích v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji (12,7 %, resp. 12,2 %).

Celkem 2 145 žáků konzervatoří se ve školním roce 2023/24 vzdělávalo **v oborech hudebních** (tj. hra hudební nástroj, dirigování či skladba), 663 v oboru **zpěv**, 678 v oboru **tanec** a 326 v **dramatickém umění**. Oproti předešlému roku se snížil celkový počet žáků konzervatoří o 0,7 %. Nadprůměrný propad přitom zaznamenal obor tanec (o 4,4 %), naopak počet žáků v oborech z oblasti dramatického umění se zvýšil o 3,5 %. Počet žáků v oboru zpěv se snížil o 0,5 %, hudební obory zaznamenaly jen 0,1% pokles počtu žáků.

Ve školním roce 2023/24 navštěvovalo konzervatoře v České republice celkem 269 **žáků cizí státní příslušnosti**, což je 7,1 % z celkového počtu žáků. V minulém školním roce to bylo 7,4 % a k 30. 9. 2021 (tedy před ruskou invazí na Ukrajinu) dosahoval podíl cizinců 5,4 % celkového počtu žáků konzervatoří.

Ze všech cizinců bylo na konzervatořích ve školním roce 2023/24 celkem 144 žáků z Ukrajiny, 62 žáků ze Slovenska a 19 z Ruska. Z ostatních jednotlivých zemí již bylo na našich konzervatořích zaznamenáno pět a méně žáků.

Nejvyšší podíl žáků cizí státní příslušnosti najdeme v pražských konzervatořích (9,7 %), nadprůměrného podílu dosáhl také kraj Plzeňský (9,1 %). Naopak nejmenší podíl cizinců zaznamenaly konzervatoře v kraji Pardubickém a Zlínském (obojí 3,3 %). V ostatních krajích bylo v konzervatořích od 3,5 % do 6,6 % cizinců.

Celkem 94,7 % žáků se vzdělávalo **denní formou studia** a 5,3 % **jinou formou**. Celkem 7,3 % žáků navštěvovaly **nižší ročníky** osmiletých konzervatoří spadajících do povinné školní docházky a 92,7 % pak **vyšší ročníky** osmiletých konzervatoří a šestileté konzervatoře.

Přitom desetina žáků navštěvujících **vyšší ročníky** osmileté konzervatoře nebo šestiletou konzervatoř byla ve věku **25 let a více** (9,7 %). Mezi žáky, kteří se vzdělávali jinou než denní formou, zaujímali žáci ve věku 25 let a více dokonce téměř polovinu (47,0 %). Z jiného úhlu pohledu lze doplnit, že **ze žáků ve věku 25 let a více** se jich 72,1 % vzdělávalo denní formou studia a 27,9 % jinou formou. Oproti tomu **mezi žáky mladšími** než 25 let činil podíl těch vzdělávajících se denní formou 96,9 %.

Analýza

Jak již bylo v kapitole o středních školách zmíněno, konzervatoře jsou školy, kde se uskutečňuje jak střední vzdělávání s maturitní zkouškou, tak i vyšší odborné vzdělávání. Střední vzdělání s maturitní zkouškou lze získat nejdříve po čtyřech letech v denní formě šestiletého vzdělávacího programu (určeného pro absolventy základních škol), nebo po osmi letech v denní formě vzdělávání v osmiletém vzdělávacím programu v oboru tanec (určeném pro žáky po ukončení 5. ročníku základních škol, kteří v prvních čtyřech ročnících konzervatoře plní povinnou školní docházku). Pokud žák absolvuje všechny ročníky konzervatoře a vykoná závěrečné absolutorium, získává vyšší odborné vzdělání v konzervatoři a je mu přiznán titul diplomovaný specialista (DiS.).

V konzervatořích se ve školním roce 2023/24 vzdělávalo celkem 3 812 **žáků**, a sice na 18 školách¹. Téměř čtyři pětiny žáků se vzdělávaly ve školách veřejného zřizovatele (3 013, tj. 79,0 %), zbytek ve školách soukromých (561, tj. 14,7 %) a církevních (238, tj. 6,2 %) - viz tabulku 4.1. Celkem 3 256 žáků (tj. 85,4 %) se pak vzdělávalo v šestiletém programu a 556 žáků (tj. 14,6 %) v programu osmiletém.

Tab. 4.1 Konzervatoře - počet škol, žáků a učitelů celkem a dle zřizovatele školy (2023/24)

zřizovatel	školy		žáci		učitelé ^{*)}		žáků na 1 učitele
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
veřejný	13	72,2	3013	79,0	924,8	85,3	3,3
soukromý	3	16,7	561	14,7	89,8	8,3	6,2
církevní	2	11,1	238	6,2	69,5	6,4	3,4
celkem	18	100	3 812	100	1 084,1	100	3,5

^{*)} přepočtení na počet plných úvazků, neboli plně zaměstnané učitele

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

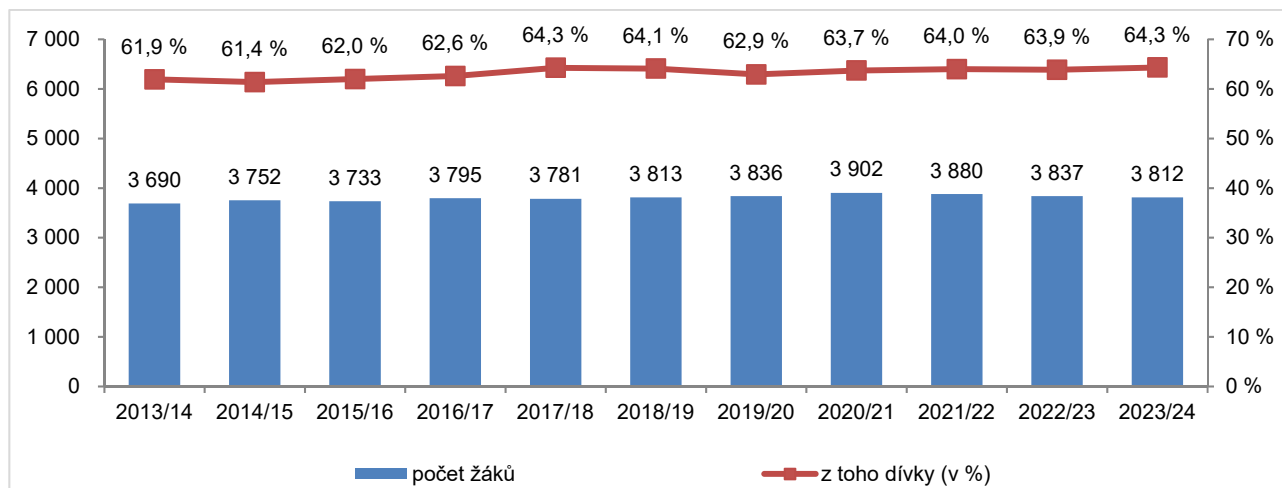
Na jednoho **učitele** (resp. na jeden plný úvazek učitele) připadalo v průměru 3,5 žáka. Přitom ve školách s veřejným zřizovatelem připadalo na jednoho učitele méně žáků (3,3), než jak tomu bylo ve školách se zřizovatelem soukromým (6,2) či církevním (3,4 žáka).

Pokud se jedná o genderové složení, v kapitole věnované středním školám bylo řečeno, že tři pětiny všech středoškolských učitelů přepočtených na plně zaměstnané tvořily ženy. Oproti tomu v konzervatořích byl podíl žen a mužů mezi pedagogy téměř vyrovnaný – ve školním roce 2023/24 tvořily ženy 50,6 % všech učitelů.

Věnujme nyní pozornost **vývoji počtu žáků v čase**. Výše bylo uvedeno, že počet žáků v základních školách měl v posledních deseti letech vzestupnou tendenci, pouze mezi posledními dvěma školními roky žáků ubylo. Počet žáků ve středních školách v prvních pěti letech posledního dekády klesal, poté naopak stoupal. Pokud se jedná o konzervatoře, byl počet žáků v uplynulém desetiletí poměrně stabilní a meziroční změny v počtu žáků se pohybovaly v rozmezí -1 % až 1,7 %. Lze však poznamenat, že v posledních třech letech počet žáků konzervatoří pozvolna ubývá a od školního roku 2020/21 do školního roku 2023/24 se celkově snížil o 2,3 %.

Podíl dívek ze všech žáků konzervatoří se ve sledovaných školních rocích pohyboval mezi 61,4 % ve školním roce 2014/15 a 64,3 % ve školním roce 2017/18 a 2023/24 – viz graf 4.1. Doplňme, že za posledních deset let zůstal počet konzervatoří celkem, jakož i počet konzervatoří poskytujících šestileté a osmileté vzdělávání neměnný.

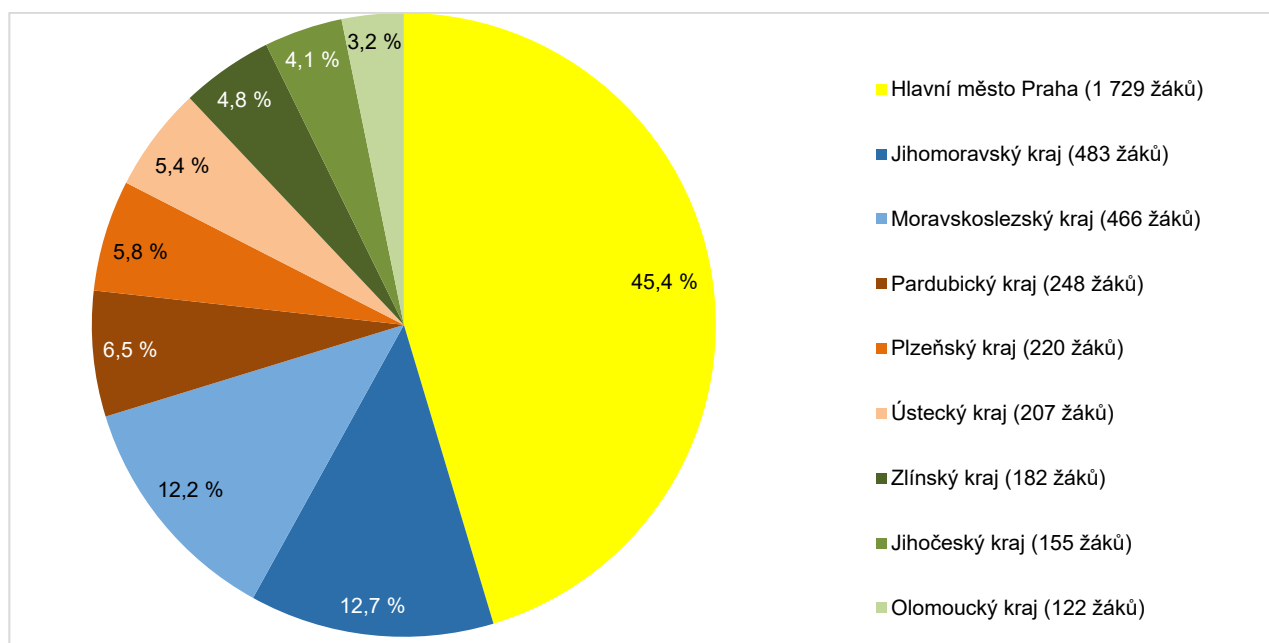
¹ Školou je myšlen právní subjekt s jedním ředitelstvím, které může zahrnovat více odloučených pracovišť, jakož i více úrovní a druhů vzdělávání.

Graf 4.1 Konzervatoře – vývoj počtu žáků a podílu dívek

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Podíváme-li se na **rozložení konzervatoří do krajů v České republice**, pak osm z celkem osmnácti konzervatoří se ve školním roce 2023/24 nacházelo v Praze, po dvou v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji a po jedné konzervatoři v kraji Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Pardubickém, Olomouckém a Zlínském. Ve všech těchto krajích konzervatoře nabízely vzdělávání v šestiletém programu. Kromě toho v Praze tři konzervatoře nabízely vzdělávání v osmiletém programu a jednu takovou konzervatoř najdeme i v kraji Jihomoravském a Moravskoslezském.

Graf 4.2 znázorňuje, jaký **podíl žáků** konzervatoří se ve školním roce 2023/24 vzdělával **v jednotlivých krajích České republiky**. Jak lze z počtu konzervatoří v jednotlivých krajích odvodit, velká část žáků se ve školním roce 2023/24 vzdělávala na pražských konzervatořích (45,4 %; celkem 1 729 žáků) a větší než desetinový podíl žáků najdeme též v konzervatořích v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji (12,7 %, resp. 12,2 %). V kraji Pardubickém, Plzeňském i Ústeckém se vzdělávalo více než 5 % ze všech žáků konzervatoří (6,5 %, resp. 5,8 %, resp. 5,4 %). Menší než pětiprocentní podíly pak najdeme v krajích Zlínském (4,8 %), Jihočeském (4,1 %) a Olomouckém (3,2 %), kde se vzdělávalo již méně než 200 žáků (nejméně v Olomouckém kraji, konkrétně 122 žáků).

Graf 4.2 Konzervatoře – podíly žáků vzdělávajících se v jednotlivých krajích (2023/24)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

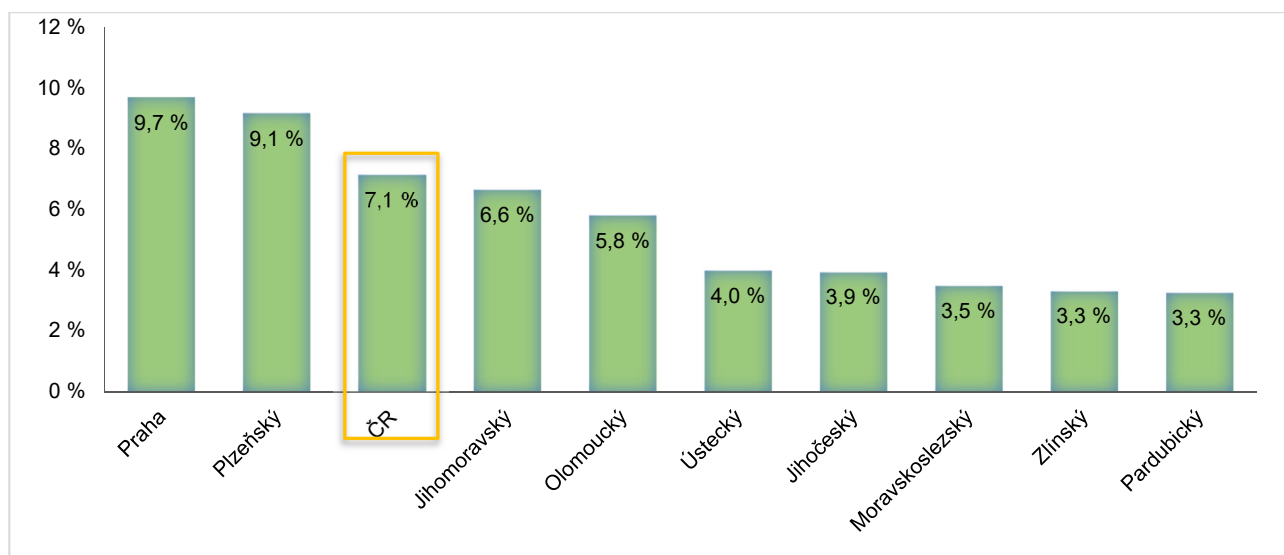
Ve školním roce 2023/24 navštěvovalo konzervatoře v České republice celkem 269 **žáků cizí státní příslušnosti**, což je 7,1 % z celkového počtu žáků. V minulém školním roce to bylo 7,4 % a ve školním roce 2021/22 dosahoval podíl cizinců 5,4 % celkového počtu žáků konzervatoří.

Ze všech cizinců bylo na konzervatořích ve školním roce 2023/24 celkem 144 žáků z Ukrajiny, 62 žáků ze Slovenska a 19 z Ruska. Z ostatních jednotlivých cizích zemí již bylo v našich konzervatořích zaznamenáno pět a méně žáků.

Graf 4.3 uvádí podíly **žáků cizí státní příslušnosti** vzdělávajících se v konzervatořích v jednotlivých krajích ve školním roce 2023/24. Mezi žáky s cizím státním občanstvím se nezapočítávají žáci s českou a jinou státní příslušností – každý žák je veden jen pod jednou státní příslušností.

Není překvapivé, že nejvyšší podíl žáků cizí státní příslušnosti najdeme v pražských konzervatořích (9,7 %). Nadprůměrného podílu cizinců dosáhl také kraj Plzeňský (9,1 %). Naopak nejmenší podíl cizinců zaznamenaly konzervatoře v kraji Pardubickém a Zlínském (obojí 3,3 %). V ostatních krajích bylo v konzervatořích od 3,5 % do 6,6 % cizinců.

Graf 4.3 Konzervatoře – podíly žáků cizí státní příslušnosti vzdělávajících se v jednotlivých krajích ze všech žáků v těchto krajích (2023/24)

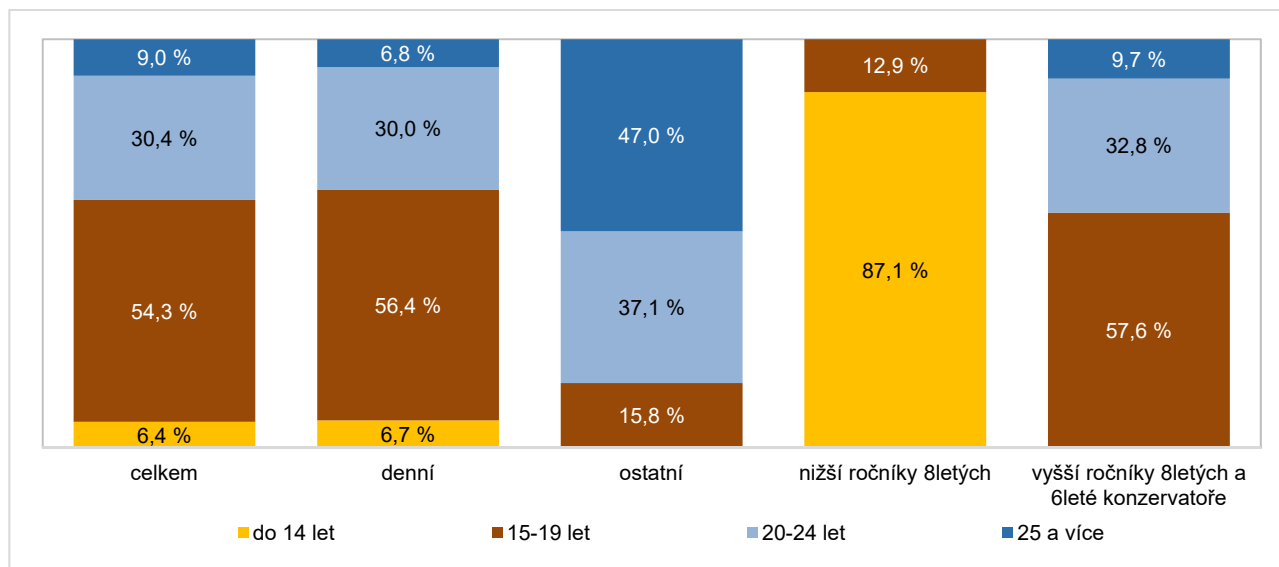

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Můžeme doplnit, že v konzervatořích v České republice se ve školním roce 2023/24 vzdělávalo celkem 87 žáků **se zdravotním postižením**, z čehož 32 žáků tvořily dívky. Polovina žáků se zdravotním postižením (celkem 45) se vzdělávala v pražských konzervatořích, deset v Moravskoslezském kraji, devět z kraje Pardubického, po osmi v Ústeckém a Jihomoravském, čtyři v Olomouckém a tři ve Zlínském.

Ve školním roce 2023/24 se na konzervatořích vzdělávalo 94,7 % žáků **denní formou studia** a 5,3 % **jinou formou**. Celkem 7,3 % žáků navštěvovaly **nižší ročníky** osmiletých konzervatoří spadající do povinné školní docházky a 92,7 % pak vyšší ročníky osmiletých konzervatoří a šestileté konzervatoře.

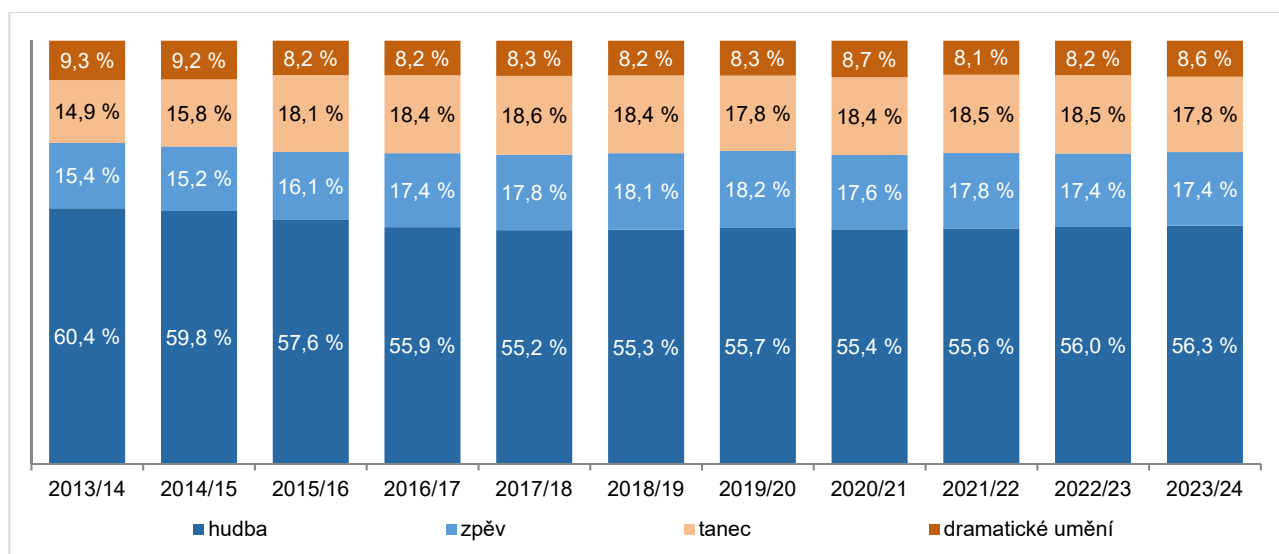
Z délky vzdělávání na konzervatořích a možnosti vzdělávat se i v pozdějším věku (např. při zaměstnání) je zřejmé, že v konzervatořích najdeme žáky spadající do **širokého věkového rozpětí**. Graf 4.4 ukazuje rozložení žáků konzervatoří dle věku celkem, v dělení na denní a ostatní formy vzdělávání a na nižší ročníky konzervatoře spadající do povinné školní docházky a vyšší ročníky. Jak je patrné, desetina žáků navštěvujících vyšší ročníky osmileté konzervatoře nebo šestiletou konzervatoř byla ve věku 25 let a více (9,7 %). Mezi žáky, kteří se vzdělávali jinou než denní formou, zaujímali žáci ve věku 25 let a více dokonce téměř polovinu (47,0 %). Z jiného úhlu pohledu lze doplnit, že ze žáků ve věku 25 let a více se jich 72,1 % vzdělávalo denní formou studia a 27,9 % jinou formou. Oproti tomu mezi žáky mladšími než 25 let činil podíl těch vzdělávajících se denní formou 96,9 %.

Graf 4.4 Konzervatoře – rozdělení žáků dle věku celkem a dle formy a úrovně vzdělávání (2023/24)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Celkem 2 145 žáků konzervatoří se ve školním roce 2023/24 vzdělávalo **v oborech hudebních** (tj. hra hudební nástroj, dirigování či skladba), 663 v oboru **zpěv**, 678 v oboru **tanec** a 326 v **dramatickém umění**. Oproti předešlému roku se snížil celkový počet žáků konzervatoří o 0,7 %. Nadprůměrný propad přitom zaznamenal obor tanec (o 4,4 %), naopak počet žáků v oborech z oblasti dramatického umění se zvýšil o 3,5 %. Počet žáků v oboru zpěv se snížil o 0,5 %, hudební obory zaznamenaly jen 0,1% pokles počtu žáků.

Graf 4.5 dále ukazuje, jaký podíl žáků konzervatoří studoval ten který obor ve školních rocích 2013/14 až 2023/24. Jak je patrné, nejvyšší podíl žáků se ve všech uvedených letech vzdělával ve hře na hudební nástroj, dirigování či skladbě (tj. v oboru hudba). Ve školním roce 2013/14 činil podíl takových žáků 60,4 %, pak se pozvolna snižoval až na 55,2 % ve školním roce 2017/18. Poté kolísal kolem 55,5 %, ve školním roce 2022/23 se zvýšil 56,0 % a do v září 2023 činil 56,3 %. Obor zpěv zaznamenal ve školních rocích 2014/15 až 2019/20 růst (z 15,2 % na 18,2 %), do školního roku 2022/23 se však snížil na 17,4 %, na kterých setrval i v září 2023. Od školního roku 2013/14 do roku 2017/18 také rostl podíl žáků vzdělávajících se v oboru tanec (z 14,9 % na 18,6 %). Poté se pohyboval mezi 17,8 % a 18,5 % se 17,8 % ve školním roce 2023/24. Nakonec, podíl žáků vzdělávajících se v oboru dramatické umění v čase kolísal, a sice mezi 8,1 % (ve školním roce 2021/22) a 9,3 % (ve školním roce 2013/14).

Graf 4.5 Konzervatoře – podíly žáků vzdělávajících se v různých oborech (2013/14 až 2023/24)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

